

БОНДАРЕНКО Ю. М.

АНАЛІЗ НАРОДНОЇ ВИШИВКИ КОНОТОПЩИНИ

На Сумщині мистецтво вишивки представлено як своєрідний синтез мотивів, зібраних з декількох культур. На дану територію мають свій вплив Харківська, Чернігівська та Полтавської області. Також не варто забувати про досить значний вплив сусідньої держави - Росії. В селах, що межують з цією країною, ще й досі існують техніки вишивання, які взагалі не поширені на території України.

Щодо власне Конотопщини, то тут найбільше відчувається вплив горюньської культури та крелевецьких майстринь.

Горюньська культура походить від давньоруського населення, що сформувалося з переселенців внутрішніх районів Росії в XVI ст. Культура горюнів різко відрізняється від звичаїв та традицій на інших територіях України. Наприклад, відомий горюньський спів має свою неповторну манеру. А щодо народного костюму й, зокрема, вишивки, то ця культура також відрізняється від усіх інших. Перш за все, горюньські жінки не носили плахт, які є незмінним атрибутом тогочасної української жінки, а віддавали перевагу спідницям із рясно вишитою знизу довгою сорочкою. Горюни щедро вишивали рукава й низ сорочок, а на грудях зазвичай малюнок був досить скромним. А що стосується кольорів та техніки вишивання, то вважається, що їх вони перейняли з України: вишивали найчастіше червоно-чорними нитками, а основними техніками були "хрестик" і "гладь".

Щодо Крелевця, то це місто є осередком вишитих рушників і славиться як по всій території України, так і за її межами. Найбільшої популярності тут здобули ткани червоно-білі рушники. Основними мотивами в крелевецькій вишивці є дерево життя, квіткові мотиви, медальйони "журавлі" та багато інших.

Отже, можна вважати, що народна вишивка Конотопщини синтезувала в собі найкращі риси різних культур. У цій місцевості вона була виконана переважно в червоно-чорних кольорах, але також досить поширеною була техніка зображення з застосуванням так званого "світлотіньового" ефекту. По суті, це вишивка, виконана на домотканому білому полотні білими нитками, але результат від такої роботи просто вражаючий!

Щодо провідних мотивів Конотопської вишивки, то тут в основному переважають рослинні орнаменти, інколи вони включають у себе деякі геометричні складові. Часто зустрічаються зображення троянд, ромашок, маків та мальв. Окремо можна виділити вишивання калини, хмелю або листків клену, адже їм також приділялась достатня увага. Техніка виконання також досить широка: тут представлені майже всі відомі на сьогодні способи вишивки, але найчастіше зустрічаються такі техніки, як "хрестик", "косий хрестик", "заячі вушка", "сонечко", "петельна гладь". Варто зазначити, що саме на даній території

представлений вид мережки "шабак", що є унікальним для цієї місцевості (в інших районах такий вид не використовувався).

Вишиті рушники, у свою чергу, також мають деякі особливості. В основному вони мали ті ж мотиви та техніки, як і вишиті сорочки, але відмінністю рушників даної місцевості є оригінальна композиція - дерево життя. Це зображення рослини, дуже часто в вазоні зі стилізованими квітками та птахами на його гілках, що символізувало величність роду сім'ї, в якому воно вишивалося.

У сучасному світі етнічні мотиви в одязі набувають все більшої й більшої популярності, і процес популяризації українського не оминає й Конотопський район. Усе частіше й частіше на святах можемо бачити людей у вишитих сорочках та дівчаток у віночках. Ця тенденція ще на стадії становлення, але можна передбачити її стрімкий розвиток через деякий час.

Керівник: Олех А. П.

ЛНЧКА А. І.

ТАТУЮВАННЯ: КАТЕГОРІАЛЬНИЙ АСПЕКТ, МІФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В НАШОМУ МІСТІ

Нині тема татуювань є досить дискусійною. Існує багато поглядів щодо належності цього способу декорування тіла до мистецтва. Це питання розглядали багато науковців, зокрема, К. Гордієнко, В. Косулін, Б. Магеттс, О. Петрова, В. Барановський, наукові дослідження яких дозволяють стверджувати про необхідність активізації комплексних і системних досліджень мистецтва прикрашання тіла, тобто боді-арту. Татуювання є одним з різновидів цього мистецтва [1].

Татуювання здається нам чимось ультрасучасним і модним. Але насправді це одне з найдавніших напрямів в образотворчому мистецтві. Саме мистецтві, всупереч існуючій думці про те, що татуювання - це асоціальна мітка. Автор намагається довести в даному дослідженні той факт, що вже в теперішній час татуювання перейшло до розряду мистецтва й стало предметом турбот професіоналів. Крім того, воно має багато символічних тлумачень та міфологічних особливостей.

Важливою датою в історії тату є 1891 рік, коли була винайдена електрична машинка для татуювань. Однак упродовж першої половини ХХ століття мистецтво тату практично не розвивалося.

Перелом відбувся в 1960-ті роки. Боді-арт набув свого розквіту, а головним об'єктом творчості стало тіло людини. Насамперед, це була частина естетичної революції авангардизму, спрямованої проти духовної відсталості суспільства. А також це було протиставленням суспільством самих себе в минулому, й